

Perheterapia

2/09

25. Vuosikerta

- Anoreksia ja perheterapia – perheterapia anoreksiasta toipumisen alussa
- Neuvonanto ja sen mutkikkuus auttamiskeskusteluissa – Osa 2: Identiteetin suojeleminen
- Psykoterapia tereapeutin henkisenä harjoitteena

Sisältö

Päätoimittajalta	3
Perheterapiayhdistyksen puheenjohtajalta.....	4

Artikkelit

<i>Laila Ekström, Minna Koskinen:</i> Anoreksia ja perheterapia – perheterapia anoreksiasta toipumisen alussa.....	6
<i>Tapio Ikonen, Kaija Lajunen:</i> Neuvonanto ja sen mutkikkuus auttamiskeskusteluissa: Osa 2: Identiteetin suojele	20
<i>Tapio Malinen:</i> Psykoterapia terepeutin henkisenä harjoitteena.....	37

Historiikki

<i>Jussi Sierla:</i> Perheterapia Suomessa ja Perheterapia-lehti	44
---	----

Esseitä perheterapiasta Psyko-terapeutin unet ja sormet.....	48
---	----

Perheterapiayhdistys

Perheterapiayhdistyksen tiedetoimittajan kynästä: PAS puntarissa	51
Vuoden 2008 Innovaatiopalkinto Irti Huumeista ry:lle.....	58
Yhteystiedot	61

Suomen Mielenterveysseura Koulutuskeskus

Koulutuksia ja ilmoituksia.....	64
Kirjoittajaohjeet	70

VASTAAVA PÄÄTOIMITTAJA Eila Okkonen
PÄÄTOIMITTAJA Jarl Wahlström
TOIMITUSSIHTEERI/TAITTO Heljä Meuronen

TOIMITUSNEUVOSTO

Jukka Aaltonen
Sinikka Björn
Heikki Helinko
Annikki Kaikkonen
Pirjo Keskitalo
Katriina Kuusi
Eila Okkonen
Tero Pulkkinen
Florence Schmitt
Jussi Sierla, puh. joht.
Jan-Christer Wahlbeck
Jarl Wahlström

TOIMITUS JA ARKISTO

Ratamestarinkatu 9
00520 Helsinki

TILAUKSET, OSOITTEENMUUTOKSET JA LASKUTUS

Mervi Venäläinen
puh. (09) 4150 3650
faksi (09) 3487 3715
sähköposti
mervi.venalainen@mielenterveysseura.fi

Ilmestyy neljänä numerona vuonna 2009
Vuosikerta 28 euroa
Kestotilaus 26 euroa
irtonumero 7 euroa
(sis. alv. 22 %)

Julkaisija

Suomen Mielenterveysseura
Koulutuskeskus

Kustantaja

SMS-Tuotanto Oy
25. vuosikerta, ISSN 0782-7210

Kirjapaino

AO-PAINO, Mikkeli

Ulkoasu

Mainostoimisto Visuviestintä Oy
Taina Ståhl

Psykoterapiaa kuntoutuksena

Sosiaali- ja terveysministeriön masennusperäisen työkyvyttömyyden vähentämiseksi asettaman Masto-hankkeen perusteluissa todetaan, että merkittävänä huolenaiheena työikäisen väestön pienentyessä on työntekijöiden enenaikainen eläkkeelle siirtyminen. Sairauksista erityisesti masennus uhkaa suomalaisten työkykyä. Masto-hankkeen yhtenä tavoitteena on edistää ja tukea masennuksen hyvää hoitoa ja kuntoutusta, jotka tukevat työssä jatkamista ja työhön paluuta.

Myös saman ministeriön julkaisemassa Mielenterveys- ja päihdesuunnitelmassa (Mieli 2009) painotetaan asiakkaan aseman vahvistamista, mielenterveyden ja päihdeettömyyden edistämistä, ongelmien ja haittojen ehkäisyä ja hoitoa sekä kaikkien ikäryhmien mielenterveys- ja päihdepalvelujen järjestämistä painottaen perus- ja avohoitopalveluja.

Näitä linjauksia seuraten hallituksen politiikkariihen kannanottona helmikuussa 2009 todettiin, että perusterveydenhuollon kykyä vastata lisääntyviin mielenterveysongelmiin tulee vahvistaa ja mielenterveyspalveluiden järjestelmän toimivuutta parantaa ja uudistaa mm. Mieli 2009 suunnitelman pohjalta. Tarkoituksena on myös siirtää Kelan harkinnanvaraisena kuntoutuksena korvattava psykoterapia järjestämisvelvollisuuden piiriin.

Kelan kuntoutuspsykoterapialle nämä linjaukset asettavat uusia haasteita: kuntoutettavien määrän lisääntyvä kasvu, selkeämpi työnjako ja lisää kytkeä muihin mielenterveyspalveluihin (julkinen terveydenhoito, työterveys, kolmas sektori, yksityiset palvelut), psykoterapiapalvelujen tarjonnan monipuolistaminen, asiakkaiden soveltuvuuden tarkempi arviointi ja tuloksellisuuden seuranta.

Tarjonnan monipuolistamiseen on tietopohjaa. Helsingin Psykoterapiatutkimuksen tulosten perusteella lähes 80 % kuntoutujista osoitti hyvää soveltuvuutta psykoterapiaan. Hyvin soveltuvat ja lyhyeen

psykoterapiaan osallistuneet hyötyivät oiretasolla mitattuna vuoden seurannassa eniten, ja heidän oireidensa väheneminen pysyi saavutetulla tasolla kahden ja kolmen vuoden seurannassa. Huonosti soveltuvat puolestaan eivät hyötäneet lyhyestä terapiasta, ja kolmen vuoden seurannassa heidän oiretasonsa nousi; he hyötyivät kuitenkin pitkästä terapiasta, heidän oiretasonsa laski vähitellen ja saavutti kolmessa vuodessa kliinisesti merkittävän muutoksen.

Näiden tulosten perusteella on jo aloitettu myös lyhyempien psykoterapioiden rahoittaminen. Muita uusia palvelumuotoja ovat kuntoutus- ja sopeutumisvalmennuskurssit mielenterveyskuntoutujille sekä lasten ja nuorten psykiatrinen perhekuntoutus.

Kuntoutuspalveluja tarjoavien koulutettujen psykoterapeuttien määrä on kasvanut ja heidän koulutustaustansa on monipuolistunut, mikä mahdollistaa erilaisten kuntoutujien tarpeisiin vastaamista.

Myös psykoterapiatutkimus on lisääntynyt ja psykoterapian asema hyväksyttynä hoitokeinona vahvistunut. On kehitetty uudentyyppisiä tutkimusasetelmiä ja tuloksellisuuden mittaus- ja seurantamenetelmiä, jotka mahdollistavat psykoterapiahoitojen ja muiden mielenterveyden kuntoutusmuotojen tuloksellisuuden todentamisen ja laadun varmistamisen.

Olisikin tärkeää, että maan hallituksen asettamaan haasteeseen vastataan kehittämällä edelleen Kelan rahoittamaa psykoterapiakuntoutusta monipuolistamalla tarjontaa sekä tutkimalla sen tuloksellisuutta ja eri terapiamuotojen soveltuvuutta eri kuntoutujien tarpeisiin. Samalla olisi kehitettävä Kelan rahoittaman kuntoutuksen ja kunnallisen terveydenhuollon tarjoaman psykoterapiahoidon työnjakoa ja yhteensovittamista.

Jarl Wahlström

päätoimittaja

jarl.wahlstrom@psyka.jyu.fi